

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ 760/2021 ΤΗΣ 31ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2021 ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΑ (έκδοση 24/3/26)

Με το Βασιλικό Διάταγμα 760/2021, της 31ης Αυγούστου 2021, με το οποίο εγκρίνεται το πρότυπο ποιότητας για τα ελαιόλαδα και τα πυρηνέλαια, θεσπίστηκε για πρώτη φορά στην Ισπανία ένα ειδικό πρότυπο ποιότητας για τα ελαιόλαδα και τα πυρηνέλαια, το οποίο διακρίνεται από τους γενικούς κανονισμούς που ισχύουν για τα λοιπά φυτικά έλαια. Η απόφαση αυτή αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα προόδου για έναν στρατηγικό τομέα της χώρας μας, που αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό και εξαγωγέα ελαιολάδου παγκοσμίως, ο οποίος διακρίνεται για την υψηλή οικονομική, κοινωνική και εμπορική του αξία, καθώς και για τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση.

Ένα από τα πιο καινοτόμα στοιχεία αυτού του βασιλικού διατάγματος ήταν η εφαρμογή ενός τυποποιημένου και υποχρεωτικού συστήματος ιχνηλασιμότητας για όλους τους φορείς εκμετάλλευσης. Το σύστημα αυτό σχεδιάστηκε ώστε να επιτρέπει τον εύκολο εντοπισμό των προϊόντων σε όλα τα στάδια της παραγωγής, της μεταφοράς και της εμπορίας, ενισχύοντας έτσι την ορθή ταυτοποίηση των ελαίων και διασφαλίζοντας την αυθεντικότητά τους. Επίσης, σύμφωνα με τον κανονισμό, όλες οι μεταφορές ελαίου πρέπει να συνοδεύονται από δικαιολογητικά έγγραφα και, στην περίπτωση του χύδην ελαίου, οι μεταφορές αυτές να κοινοποιούνται εκ των προτέρων στο μηχανογραφικό σύστημα που έχει δημιουργηθεί από το Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Το σύνολο αυτών των υποχρεώσεων ενσωματώθηκε επίσης σε ένα ειδικό εθνικό σχέδιο ελέγχου της ιχνηλασιμότητας, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και της αγοράς.

Τα μέτρα αυτά αποτέλεσαν πρωτοφανές ορόσημο στη ρύθμιση του ισπανικού τομέα του ελαιολάδου και επικροτήθηκαν ως σημαντικό βήμα προόδου για τη διασφάλιση της εξαιρετικής ποιότητας του ελαιολάδου, εμβληματικού στοιχείου της παραγωγής μας γεωργικών προϊόντων διατροφής και της διεθνούς προβολής του εμπορικού σήματος της Ισπανίας.

Πέντε χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του, η εμπειρία που αποκτήθηκε από την πρακτική εφαρμογή της κανονιστικής ρύθμισης ανέδειξε την ανάγκη εισαγωγής ορισμένων προσαρμογών για τη βελτίωση της ιχνηλασιμότητας, την εξασφάλιση μεγαλύτερης ακρίβειας στις πληροφορίες που διαθέτουν οι αρμόδιες αρχές και, εν τέλει, την ενίσχυση της εγγύησης της αριστείας των ισπανικών ελαιολάδων και της ανταγωνιστικής τους θέσης στις διεθνείς αγορές.

Στις τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν βασιλικό διάταγμα, πρώτον, ενσωματώνεται ένας νέος ορισμός του «τελικού παραλήπτη των εμπορευμάτων», προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν στη διαχείριση των εισαγωγών από τρίτες χώρες. Ο νέος ορισμός θα επιτρέψει

τον σαφέστερο προσδιορισμό του υπεύθυνου φορέα εκμετάλλευσης, βελτιώνοντας έτσι την ιχνηλασιμότητα αυτών των μεταφορών.

Δεύτερον, εισάγει την υποχρέωση κοινοποίησης στο σύστημα μόλις ολοκληρωθεί η μεταφορά του ελαιολάδου. Η διοικητική πρακτική έχει καταδείξει ότι, ελλείψει σχετικής επιβεβαίωσης, πολυάριθμες συναλλαγές παραμένουν ανοικτές στο σύστημα χωρίς απόδειξη της πραγματικής τους παράδοσης, γεγονός που παρακωλύει την παρακολούθησή τους από τις αρμόδιες αρχές και μειώνει την αξιοπιστία των καταγεγραμμένων πληροφοριών.

Τρίτον, ενισχύεται το σύστημα τεκμηρίωσης που θεσπίστηκε το 2021 σχετικά με τη μεταφορά χύδην ελαιολάδου και πυρηνέλαιου. Μολονότι το Βασιλικό Διάταγμα 760/2021 της 31ης Αυγούστου 2021 επέβαλε ήδη την υποχρέωση συνοδείας των εν λόγω μεταφορών από δελτίο ανάλυσης ή ισοδύναμο έγγραφο, η παρούσα τροποποίηση προσθέτει την απαίτηση ενσωμάτωσης των εγγράφων αυτών στο μηχανογραφικό σύστημα κατά τον χρόνο της κοινοποίησης. Επιπλέον, όταν ο φορέας υποβάλλει ισοδύναμο έγγραφο αντί του δελτίου, το γεγονός αυτό μπορεί να αξιολογείται από τις αρμόδιες αρχές ως κριτήριο κατά την ανάλυση κινδύνου, ιδίως κατά την κατάρτιση σχεδίων ελέγχου.

Το περιεχόμενο του παρόντος βασιλικού διατάγματος συνάδει με τις αρχές της χρηστής ρύθμισης που ορίζονται στο άρθρο 129 του νόμου 39/2015, της 1ης Οκτωβρίου 2015, σχετικά με τις κοινές διοικητικές διαδικασίες των δημόσιων υπηρεσιών. Συνεπώς, βάσει των αρχών της αναγκαιότητας και της αποτελεσματικότητας, ο παρών κανονισμός δικαιολογείται από την ανάγκη επικαιροποίησης των κανονισμών που διέπουν τον τομέα του ελαιολάδου και του πυρηνέλαιου, ενώ η βελτίωση των απαιτήσεων ιχνηλασιμότητας αποτελεί το καταλληλότερο μέσο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Λήφθηκαν επίσης υπόψη οι αρχές της αποτελεσματικότητας και της αναλογικότητας, με τη θέσπιση κανονισμών και τον περιορισμό των διοικητικών επιβαρύνσεων στο ελάχιστο απαραίτητο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, εκτός από τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης, κατά τη σύνταξη της παρούσας διάταξης ζητήθηκε η γνώμη των αυτόνομων κοινοτήτων και των φορέων που εκπροσωπούν τους θιγόμενους τομείς και τους καταναλωτές, ενώ η Διυπουργική Επιτροπή για τη Ρύθμιση των Τροφίμων εξέδωσε την υποχρεωτική έκθεσή της. Τέλος, το βασιλικό διάταγμα τηρεί την αρχή της ασφάλειας δικαίου, διατηρώντας τη συνοχή με το υπόλοιπο εφαρμοστέο νομικό σύστημα και παραχωρώντας στους επιχειρηματίες τις αναγκαίες μεταβατικές περιόδους ώστε να προσαρμοστούν στον κανονισμό.

Κατά τη διαδικασία σύνταξης του παρόντος βασιλικού διατάγματος, ζητήθηκε η γνώμη των αντιπροσωπευτικών φορέων του τομέα, των αυτόνομων κοινοτήτων και της Διυπουργικής Επιτροπής για τη Ρύθμιση των Τροφίμων. Υποβλήθηκε στη διαδικασία πληροφόρησης που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών

προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, και στο βασιλικό διάταγμα 1337/1999, της 31ης Ιουλίου 1999, με το οποίο ρυθμίζεται η υποβολή πληροφοριών σχετικά με τεχνικά πρότυπα και κανονισμούς σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών και υποβλήθηκε στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) για τους σκοπούς της κοινοποίησης στο πλαίσιο της συμφωνίας για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο.

Το παρόν βασιλικό διάταγμα θεσπίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 149.1.13 του ισπανικού Συντάγματος, που αναγνωρίζει στο κράτος την αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά τις βασικές αρχές και τον συντονισμό του γενικού σχεδιασμού της οικονομικής δραστηριότητας.

Ομοίως, ο νόμος 28/2015 της 30ής Ιουλίου 2015 για την προστασία της ποιότητας των τροφίμων αποτελεί τη νομική βάση για τη διασφάλιση της ποιότητας των τροφίμων θεσπίζοντας τις βασικές ρυθμίσεις της. Η τέταρτη τελική διάταξή του εξουσιοδοτεί την κυβέρνηση να εγκρίνει πρότυπα ποιότητας για τα τρόφιμα. Τα πρότυπα αυτά διασφαλίζουν και διατηρούν την ποιότητα των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, δεδομένου ότι ο χαρακτηρισμός και η κατηγοριοποίησή τους διευκολύνουν την επιλογή των καταναλωτών, επιτρέποντάς τους να συγκρίνουν και να επιλέξουν αυτό που ταιριάζει καλύτερα στις προτιμήσεις ή τις ανάγκες τους.

Ως εκ τούτου, κατόπιν πρότασης του υπουργού Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, του υπουργού Βιομηχανίας και Τουρισμού και του υπουργού Κοινωνικών Δικαιωμάτων, προστασίας των Καταναλωτών και του θεματολογίου για το 2030, σύμφωνα με το Συμβούλιο της Επικρατείας, και μετά από διαβούλευση με το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του στις XX XX XX,

ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ

Άρθρο μόνο. Τροποποίηση του βασιλικού διατάγματος 760/2021 της 31ης Αυγούστου 2021 με το οποίο εγκρίνεται το πρότυπο ποιότητας για τα ελαιόλαδα και τα πυρηνέλαια.

Το Βασιλικό Διάταγμα 760/2021, της 31ης Αυγούστου 2021, με το οποίο εγκρίνεται το πρότυπο ποιότητας για τα ελαιόλαδα και τα πυρηνέλαια, τροποποιείται ως εξής:

Πρώτον. Ένα νέο στοιχείο ιδ) προστίθεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3:

«ιδ) Τελικός παραλήπτης των εμπορευμάτων: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, επειδή διαθέτει εγκαταστάσεις στον τομέα του ελαιολάδου στην Ισπανία, αναφέρεται με οποιαδήποτε νομική ιδιότητα ως υπεύθυνο για την είσοδο του ελαιολάδου στην εθνική επικράτεια και είναι καταχωρισμένο στο ηλεκτρονικό σύστημα που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2.»

Δεύτερον. Στο άρθρο 4 προστίθεται νέα παράγραφος 2 στοιχείο α):

«2α) Κατά τη μεταφορά ελαιολάδου και πυρηνέλαιου χύδην, θα είναι υποχρεωτικό, κατά τη στιγμή της παραλαβής στην εγκατάσταση προορισμού, ο νέος κάτοχος των εμπορευμάτων να επιβεβαιώνει την παραλαβή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα που αναφέρεται στην παράγραφο 2, καθώς και τη συμφωνία του με τα στοιχεία που έχουν προηγουμένως κοινοποιηθεί σύμφωνα με το παράρτημα II και με το δελτίο ανάλυσης ή παρόμοιο έγγραφο υπογεγραμμένο από τον αποστολέα του ελαιολάδου που πιστοποιεί την ταξινόμησή του, χωρίς η εν λόγω ενέργεια να συνεπάγεται την αποδοχή της υλικής ή νομικής συμμόρφωσής του. Η έκθεση ανάλυσης ή παρόμοιο έγγραφο που φέρει την υπογραφή του φορέα εκμετάλλευσης που έχει στην κατοχή του τα εμπορεύματα θα θεωρείται έγκυρο κατά τη στιγμή της καταχώρισης στο σύστημα ως έγγραφο που αποδεικνύει την ταξινόμηση του ελαίου, όπως αυτή έχει καθοριστεί από τον αποστολέα. «Στην περίπτωση μεταφορών χύδην ελαιολάδου ή πυρηνελαίου που προορίζονται για τρίτες χώρες ή άλλα κράτη μέλη, καθώς και για βιομηχανίες εκτός του τομέα του ελαιολάδου και του πυρηνελαίου, ο κάτοχος του ελαιολάδου και του πυρηνελαίου κατά τη στιγμή της αποστολής θα είναι υπεύθυνος για την κοινοποίηση στο σύστημα.»

Τρίτον. Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 διατυπώνεται ως εξής:

«3. Θα είναι υποχρεωτικό, κατά τη μεταφορά ελαιολάδου και πυρηνελαίου, είτε χύδην είτε όχι, τα εμπορεύματα να συνοδεύονται, σε όλες τις περιπτώσεις και ανά πάσα στιγμή, από έγγραφο που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που συλλέγονται στο παράρτημα II του παρόντος βασιλικού διατάγματος και το οποίο προσδιορίζει αδιαμφισβήτητα την ονομασία του αντίστοιχου προϊόντος σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

Επιπλέον, στην περίπτωση μεταφοράς χύδην, τα εμπορεύματα πρέπει να συνοδεύονται από υπογεγραμμένη έκθεση ανάλυσης ή παρόμοιο έγγραφο που πιστοποιεί την ταξινόμηση του ελαιολάδου ή του πυρηνελαίου που δηλώνεται στο συνοδευτικό έγγραφο. Η έκθεση ανάλυσης ή παρόμοιο έγγραφο πρέπει να περιλαμβάνεται στο ηλεκτρονικό σύστημα που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Στις περιπτώσεις όπου το καταχωρισμένο έγγραφο δεν είναι η έκθεση ανάλυσης, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λάβουν υπόψη το γεγονός αυτό ως κριτήριο αξιολόγησης κατά την ανάλυση κινδύνου, κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων σχεδίων ελέγχου.

Για τη μεταφορά χύδην φορτίου, το μηχανογραφημένο σύστημα που αναφέρεται στην παράγραφο 2 παράγει το συνοδευτικό έγγραφο.

Ο φορέας εκμετάλλευσης που θα είναι υπεύθυνος για τη μεταφορά του συνοδευτικού εγγράφου που ορίζεται στην παρούσα παράγραφο είναι:

1) Ο κάτοχος των ελαιολάδων και των πυρηνελαίων κατά τη στιγμή της αποστολής.

2) Στην περίπτωση μεταφοράς ελαιολάδου ή πυρηνελαίου από τρίτες χώρες ή άλλα κράτη μέλη, τον τελικό παραλήπτη των εμπορευμάτων.»

Πρώτη τελική διάταξη. *Δικαιοδοτική αρμοδιότητα.*

Το παρόν βασιλικό διάταγμα εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149.1.13 του ισπανικού Συντάγματος, το οποίο απονέμει στο κράτος αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά τη βάση και τον συντονισμό του γενικού σχεδιασμού της οικονομικής δραστηριότητας.

Δεύτερη τελική διάταξη. *Έναρξη ισχύος.*

Το παρόν βασιλικό διάταγμα τίθεται σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 2026.

Εκδόθηκε στη Μαδρίτη, στις [X] [X] 2026.

FELIPE R.

Ο υπουργός Προεδρίας, Δικαιοσύνης και Σχέσεων με τα Δικαστήρια
FÉLIX BOLAÑOS GARCÍA